

๙ รักอ่าน รักเขียน รักเรียนรู้ ๙

ภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก

พ.ศ. ๖๖ / ๖๖

รักอ่านรักเขียนรักเรียนรู้
รู้ทันโลกทันเหตุการณ์อันกว้างไกล
สรรพศาสตร์สรรพสิ่งยิ่งเรียนรู้
มีวิชาเหมือนมีทรัพย์นับทวี

ย่อมเป็นผู้รู้คิดจัดสรรได้
รักอ่านได้ย่อมเขียนได้ให้ได้ดี
ปรากฏอยู่เป็นแบบอย่างสร้างศักดิ์ศรี
บทบาทที่ใช้ชีวิตคิดอ่านเป็น

กลอนสุภาพ ที่ชนะการประกวด ผลงานของ นายศุภศิษย์ เวรมศิริสุข
สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๓๙๙ ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

สารรักษ์วัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ISSN 1905-937X

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๒

สารรักษ์วัฒนธรรม มทร.พระนคร

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ดวงสุดา
นายเชาว์เลิศ
นายอดิศักดิ์

เดโชติรส
ขวัญเมือง
โตเลียมงคล

บรรณาธิการ

นายชัยวิช

ตุ้มมะ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายอริชัย
นางเจษฎา

แสงน้ำเพชร
กิ่งเกิดแสง

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุรีย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาจ
นางสาวเนาวรัตน์
นางสาวมธุรี
นายอรุณ
นางกวีวิภา
นางอนงค์ศรี
นายธีรวิทย์
นายจตุรงค์

แก้วแว่นน้อย
อุบลสวัสดิ์
เจนจิตร
ชวนะโชติ
เรืองสมบัติ
ไทยเที่ยง
กสินไพฑูรย์
วรกุล
อุทุมลินเจริญกิจ
จตุรเชษฐ์กุล

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาวิณี
นางสาวธนา
นายวิเชียร

เอี่ยมสำอางค์
อุ้นวัฒนา
ช้างเม้ง
ท่อนทอง

ฝ่ายออกแบบศิลป์กรรณ

นายก่อเกียรติ
นายทวีศักดิ์

มหาอินทร์
สาธิตเคราะห์

ฝ่ายประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์
นายฉนวน
นายทินกร
นายสำเริง
นางสาวอรุณศิริ
นางสาวชนิษฐา
นางสาวอัญญา
นางศรีสุดา
นายอนันต์
นางสาวสุวิไล

ม่วงชู
ด้านน้อย
จันทร์กระจ่าง
กลั่นดิษฐ์
จันทร์เมือง
ดิษฐ์ปิน
อินทร์ทำถ่าง
อินมณฑา
แสงจันทร์
ใจงาม

ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทุมพร
นางศรีสุดา
นางวิไลลักษณ์
นางบุษจรี
นายอุเทน
นายวันนรินทร์
นางสาวจุฑา

สุวรรณหเวศ
อยู่แยมศรี
ดาจาม
บุรียรัตน์
พรหมณี
จิตต์นันทการ
พูลสวัสดิ์

"กาพย์ บอกลอ"

บอกลอกรอกรอ

สาระพิเศษล้ำ

พระเทพพรหมมหารัชมงคล

สองเมฆมาลีโล

อัญญาเรวราโชวาท

ปลุกใจไทยนิกร

เมื่อกับฉบับสี่

ศิษย์เก่าดีเด่นล้ำ

คุณาศิษย์กรรมไทย

เลียบวังเมืองเพชรพน

ส่งกรรณคดีเพลงลูกทุ่ง

ศุภยศิลป์วิไล

ให้วีรกรรมเพียรสอน

ชาววัฒนธรรม

ผ่านสารรักษ์วัฒนธรรม

ต้นคิดกรมกรไทย

พระราชสมภพสมัย

ร้อยดวงใจถวายพระพร

เลิศพิลาศเสกนุสรณ์

อ้างคำวัฒนธรรม

อธิการบดีมีสารนำ

หัตถกรรมบรรจุกิน

จัดดอกไม้ไทยสร้างสรรค์

เรื่องเล่ากินอยู่อย่างไทย

เจ็ดกรรณิการ์

ขับขานไรกลอนล้ำ

เรือนหมอยพรคุณล้ำ

ปิดปกหลังรางวัลถนอม

จาก...บรรณาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งของมหาวิทยาลัยฯ และอื่นๆ ที่น่าสนใจ
2. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยฯ อันเป็นหนึ่งในการกิจ

ขอเชิญคณาจารย์ส่งบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมเผยแพร่
ใน "สารรักษ์วัฒนธรรม" ได้ที่กองศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๕๑๗ ถนนนครสวรรค์ แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๐๖๔๔

พิมพ์ที่

บริษัท ทินส์ ทีม จำกัด
๒๐๐/๑๑ หมู่ ๓ ถนนรามคำแหง แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ ๑๐๒๕๐
โทร. ๐ ๒๓๗๓ ๑๑๒๖, ๐ ๒๓๗๓ ๓๔๔๔-๕ โทรสาร ๐ ๒๓๗๓ ๖๑๕๒

อาศิรวาทราชสดุดี

กาพย์ยานี ๑๑

ยลเพียงพระพักตร์พระ
พระโอษฐ์แย้มสดใส
สายเสียงแห่งคันซอ
พระองคฺ์เรียว
ไพเราะเสนาะยัง
ราษฎร์รินและครันเครง
ศาสตร์ศิลป์พระเทพสร้าง
ปลอบปลุกทุกโมงยาม
สองเมฆมาลีบรรจบ
น้อมเกล้าถวายชัย

พระเนตรยิ้มก็พิมพ์ใจ
พระหัตถ์ไหวประคองเคียง
สลับคลอครวญสำเนียง
ผจงจิตนิมิตเพลง
วิเศษสิ่งสรรค์บรรเลง
ระคนเคล้าระลึกความ
ทรงนำทางอย่างสยาม
ประดับเด่นมรดกไทย
พระราชสมภพสมัย
ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นายชัยวิช ตุ้มมะ : ประพันธ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนิน
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วันที่ ๒๓ - ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒

โดยบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ในวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สำเนา

พระราโชวาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วันจันทร์ ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้า
มาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคล ประจำปีนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติ
และความสำเร็จ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า เทคโนโลยีเป็นปัจจัยอย่างสำคัญในการพัฒนาประเทศ
แต่ชาติบ้านเมืองของเราจะเจริญยิ่งขึ้นได้นั้น ไม่อาจอาศัยปัจจัยทางเทคโนโลยีแต่เพียงอย่างเดียว
หากยังขึ้นอยู่กับความรุ่งเรืองของศิลปวัฒนธรรม อันเป็นสิ่งแสดงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย
และคนไทยด้วย ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า และการจรรโลงรักษามรดกทางวัฒนธรรม
มิให้เสื่อมลงหรือสูญหาย จึงถือเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจาก
มหาวิทยาลัยแห่งนี้ นับว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหลากหลาย ทั้งในด้านเทคโนโลยีและ
ศิลปวัฒนธรรม หากแต่ละคนจะได้ตระหนักถึงหน้าที่ดังกล่าว แล้วร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติ
งานพัฒนา และส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยให้รุ่งเรืองมั่นคงยิ่งๆ ขึ้น ก็จะช่วยให้
บ้านเมืองของเรามีความเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งรักษาความเป็นชาติไทยและคนไทยไว้ได้
เต็มภาคภูมิ

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคน
และทุกท่านที่มาร่วมพร้อมกันในวันนี้ ประสบความสุขความสำเร็จทั้งในชีวิตและหน้าที่
การงานโดยทั่วกัน

สำเนาถูกต้อง

อันเนื่องมาจากปก

สารรักษ์วัฒนธรรมฉบับนี้ กองบรรณาธิการได้เห็นพ้องต้องกันว่า ควรเป็นภาพที่สื่อถึงวันสงกรานต์ ผู้ดำเนินการกองศิลปวัฒนธรรม มจร.พระนคร ได้เสนอแนวคิดที่ว่า น่าจะเป็นภาพเรื่องราวเกี่ยวกับหนุ่มสาวไปสรงน้ำพระพุทธรูป ผู้แสดงแบบผู้หญิงควรสวมอย่างไทย สวยอย่างชาวบ้าน ผู้ชายก็ควรดูดีแบบสูงส่ง สะอาด สดุดีแล้วได้ **นางสาวกาญจนา ขุนหมื่น** และ **นายวราพงษ์ เติญทรัพย์** ซึ่งเป็นนักคิดที่สำคัญ ในการศึกษา ๒๕๕๐ ของคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สถานที่ที่ถ่ายทำภาพสารคือ **วัดปากคลองบางขนา** ตำบลบางขนา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา วัดนี้ตั้งอยู่ติดกับปากคลองบางขนา ก่อนแยกไปออกแม่น้ำบางปะกง เป็นวัดเล็กๆที่แผ่ไปด้วยเสน่ห์ และร่องรอยของอดีตอันน่าประทับใจประกอบไปด้วยด้วยภูมิ สิ่งชาวาส หอฉัน และศาลาริมน้ำ ไม้ฉลุที่มีความงดงามเป็นอย่างยิ่ง ผู้ดำเนินการ กองศิลปวัฒนธรรม มจร.พระนคร กล่าวว่า รูปแบบ ทางสถาปัตยกรรมดังกล่าว ได้รับการรังสรรค์ขึ้นจากช่างฉลุ และแกะสลักลายไม้ ที่มีฝีมือยอดเยี่ยม โดยใช้วัสดุไม้สักทองทั้งหมด ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากเรือนไม้มะนิลา

จากหลักฐานที่ปรากฏระบุให้ทราบได้ว่าสถาปัตยกรรมที่งดงามดังกล่าว ถูกสร้างขึ้นในปี.ศ. ๒๔๘๕ จวบจนปัจจุบันก็ยังคงความงดงามอยู่มาก จึงได้บันทึกภาพ แห่งความงดงามนั้นมาเป็น **ปกสารรักษ์วัฒนธรรม ฉบับนี้**

คำแก้ว บ้านใหม่

สถานที่ : วัดปากคลองบางขนา ตำบลบางขนา

อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้แสดงแบบ : นายวราพงษ์ เติญทรัพย์

นางสาวกาญจนา ขุนหมื่น

ผู้ถ่ายภาพ : นายอ้อมกมล นกอินทรี

สารอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปัจจุบัน เป็นที่ทราบกันดีว่าการดำเนินงานด้านอนุรักษ์วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ยากลำบากเป็นอย่างยิ่ง ด้วยยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อสังคมและวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชญากรรม ยาเสพติด ปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มบุคคลต่างๆ ในสังคมและปัญหาทางด้านการศึกษา ซึ่งปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ก็ยังคงได้รับการแก้ไขโดยด่วน จึงเป็นหน้าที่ของวารสารรักษ์วัฒนธรรมในฐานะที่เป็นสื่อและแพร่หลายในท้องถื่น และหน่วยงานทั่วไป ที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่นักศึกษา และประชาชนในความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรม หรือหากจะมีการเปลี่ยนแปลงก็จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีพัฒนาการที่ดี ด้วยวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของชาติและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติไทย ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศไทย นักศึกษาและประชาชนควรมีสำนึกที่เหมาะสมมีความภาคภูมิใจ และสืบทอดวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ตลอดจนสามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

ในนามของมหาวิทยาลัย ขอขอบคุณคณะกรรมการผู้จัดทำวารสาร **"สารรักษ์วัฒนธรรม"** ที่ดำเนินการจัดทำวารสารที่มีการพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้นมาเป็นลำดับและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความและความรู้ที่หลากหลาย จะก่อให้เกิดพลังสืบสานงานวัฒนธรรมให้ยั่งยืนสืบไป

(ลายเซ็น)

(รศ.ศาสตราจารย์ดวงสุดา เดชดิษฐ์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สารบัญ

- ๓..... อธิวาทราชสดุธิ
- ๕..... พระราโชวาท
- ๗..... สารอธิการบดี
- ๘..... คนรักษ์วัฒนธรรม
- ๑๐..... หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ไม้อัดสีฉูดไทย
- ๑๒..... ศิลปวิจิตร
- ๑๔..... ศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทย
- ๑๖..... เลียบวังเมืองเพชร
- ๑๘..... เรื่องเล่า - แถหตั้ง
- ๒๐..... เพลงลูกทุ่งไทย สายใยวัฒนธรรม
- ๒๒..... คุริยศิลป์ศรีสยาม
- ๒๔..... เรื่องเก่า - ไม่เล่าก็ลืม
- ๒๖..... การเคลื่อนย้าย "เรือนหลวงพร"
- ๒๘..... ปกป้องวัฒนธรรม
- ๓๒..... "รักถิ่น รักเขียน รักเขียน"

คนรักษ์วัฒนธรรม

โดย สวป.

ผู้เขียน ได้อ่านหนังสือพระราชานุญาตในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง
คัดเลือกซึ่งเป็นเรื่องแปลจากหางหมิงนักเขียนชาวจีน สะท้อนภาพให้เห็นผลกระทบจากการปฏิวัติวัฒนธรรมในจีนยุค
แก๊งสี่หาย (Gang of Four) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๒ ทำให้คนจีนต้องเสียชีวิตไปจำนวนมาก ที่มีชีวิตอยู่
ก็สับสนกับวิถีชีวิตตนเองว่าต้องทำอะไรจึงจะถูกต้องระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับแนวคิดอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ใหม่
ก็น่าเห็นใจและให้นักเปรียบเทียบกับสังคมไทยว่าเป็นบุญเหลือเกินที่บ้านเมืองเรานั้นสุขสงบ ไม่เคยเกิดเหตุการณ์
เช่นนั้นคิดเลยเถิดต่อไปอีกว่า ถ้าจะป้องกันไว้ไม่ให้เกิดขึ้นแน่ๆ เราจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันหาวิธีการปลูกฝังให้คน
ไทยรักและหวงแหน ช่วยกันทำนุบำรุงรักษาและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมที่ดีให้คงอยู่ต่อไป คงต้องมุ่งปลูก
เป้าหมายหลัก ไปที่เยาวชนคนรุ่นใหม่ซึ่งไวต่อการเรียนรู้และรับรู้ หากมีระบบและผู้ชี้แนะที่เยาวชนไทยน่าจะเป็น
ความหวังในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไปและเห็นว่ามหาวิทยาลัยต้องเป็นแกนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ความคิดการตระหนักและเห็นคุณค่า สร้างต้นแบบให้เป็นแบบอย่างและส่งเสริมการเอาอย่างที่ดีส่งเสริมให้
เยาวชนหันมาช่วยกันทำนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม ขณะเดียวกันต้องยกย่องให้ต้นแบบเหล่านั้นภาคภูมิใจใน
ฐานะคนรักษ์วัฒนธรรมและ เป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญทางด้านวัฒนธรรมเกิดขวัญและกำลังใจที่จะถ่ายทอดความรู้
ประสบการณ์ให้กับคนรุ่นหลังต่อไป

ผู้เขียนขอเสนอต้นแบบของคนรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มศิลปินหัตถกรรม และนักกีฬาและนันทนาการ ซึ่งได้รับการ ยกย่องจาก สมาคมศิษย์เก่า
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ให้ได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่น ปี ๒๕๕๑ ณ แบบอย่าง ดังนี้

อาจารย์ไพฑูรย์ ขาวมาลา

ด้านศิลปหัตถกรรมการต่อเรือ

อาจารย์ไพฑูรย์ ปัจจุบันอายุ ๗๒ ปี ศิษย์เก่า วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา เคยเป็นอาจารย์โรงเรียน
ช่างต่อเรือ เป็นผู้สนใจการอนุรักษ์เรือไทย จึงได้จัดตั้งแบบ เรือไทย และจัดบ้านที่อยู่อาศัยเป็น
พิพิธภัณฑ์ให้บุคคลทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ และสร้างเรือสุพรรณหงษ์จำลองถวายพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เป็นผู้เขียนตำรา บทความเกี่ยวกับเรือไทยมากมาย เคยได้รับรางวัล และเกียรติบัตร
ยกย่องจากสถาบันต่างๆ ทั้งใน และต่างประเทศมากมาย

พลตำรวจตรีศุภณัฐ (แป้น้อง) อริยมงคล

ด้านส่งเสริมการศึกษา

พล.ต.ท.ศุภณัฐ ปัจจุบัน อายุ ๖๓ ปี ศิษย์เก่า พณิชยการพระนคร เป็นนักกีฬาวิ่งระยั้ง
พร้อมพี่ชาย พล.ต.ท.สุพงษ์ อริยมงคล (แป้น้อง) ดิถีชาติ ๑๑ ปี เป็นผู้ฝึกสอนกรีฑาทีมชาติ
๒๔ ปี ได้รับเหรียญรางวัลและเกียรติบัตร ยกย่องมากมาย เป็นวิทยากรด้านการกีฬาใน
สถาบันต่างๆ ทั้งใน ประเทศ และต่างประเทศมากมาย

นายวินัย พันธุรักษ์

ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการ

นายวินัย พันธุรักษ์ อายุ ๖๑ ปี ศิษย์เก่า พณิชยการพระนคร มีความสามารถ
ด้านการดนตรีและร้องเพลง ร่วมตั้งวงดนตรี ศิษย์พอสสิเมต ได้รับรางวัลชนะเลิศ ๓ ปีซ้อน
ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำจากเพลง สีนกสันติน เป็นวิทยากรทำงานเพลง และได้รับกิจกรรม
เพื่อสาธารณชนมากมาย และปัจจุบันนายวินัยเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าพณิชยการพระนครอีกด้วย

คนรักษ์วัฒนธรรมเหล่านี้มีคุณลักษณะ เคนอายน้อย๓ประการคือมีความสามารถ มุ่งมั่นจริงจัง และเสียสละ
เรามาช่วยกันค้นหา และยกย่องต้นแบบคนรักษ์วัฒนธรรมด้านอื่นๆ กันด้วยนะครับ

หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ ในวิถีชีวิตไทย

โดย อ.ธานี สุคนธชาติ

ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมผนวกกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงวันละอย่างรวดเร็ว ทำให้หลายคนเริ่มถวิลหา และใช้วิถีทางธรรมชาติ ทำการแสวงหาจากสถานที่ท่องเที่ยวหรือ การเลือกใช้ และให้คุณค่ากับงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นหรือวิถีชีวิต ช่างทำให้วิถีชีวิตการใกล้ธรรมชาติมากขึ้น งานหัตถกรรมหรือวิถีชีวิตวิถีธรรมชาติ (Handmade) เป็นการสร้างสรรค์คุณค่าจากธรรมชาติด้วยฝีมือของมนุษย์ ผู้การใช้สอยในวิถีชีวิตประจำวัน หรือการใช้เพื่อเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นหรือวัฒนธรรม และประเพณี จนกระทั่งพัฒนางานหัตถกรรม ให้เกิดรายได้ สร้างงานสร้างอาชีพให้กับชุมชนในท้องถิ่นนั้น

การผลิตสินค้าหัตถกรรมส่วนใหญ่ของไทย อยู่ในลักษณะของอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยชาวชนบทใช้เวลาว่างจากการทำเกษตรกรรมมาผลิตงานหัตถกรรม ชาวบ้านจะนิยมทำสินค้า และรูปแบบที่ตนเองคุ้นเคย นับพันปีมาแล้ว การที่มนุษย์ได้รู้จักวิธีการนำวัตถุดิบที่อยู่ใกล้ตัวมาดัดแปลงเป็นสิ่งของเครื่องใช้ จากขั้นตอนที่ง่ายจนวิวัฒนาการสู่ความละเอียดอ่อน ประณีตงดงามในเชิงศิลปะ และประโยชน์ใช้สอยสนองความต้องการได้เป็นอย่างดีและสืบทอดถึงปัจจุบัน กรรมวิธีดังกล่าวช่วยให้มนุษย์ได้ผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ไว้เป็นจำนวนมาก เราเรียกสิ่งประดิษฐ์นั้นว่า "หัตถกรรม" อันหมายถึง การสร้างสิ่งของเครื่องใช้ด้วยมือ เครื่องมือ ภูมิปัญญา เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน และถ้าสิ่งประดิษฐ์นั้นมีจุดประสงค์

ของการใช้สอยเพื่อการหีบห่อ หรือการบรรจุสินค้า เพื่อปกป้องคุ้มครองผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจรวมถึงการสร้างสรรค์ความงาม ความละเอียดอ่อนในทางศิลปะเราเรียกสิ่งประดิษฐ์นั้นว่า "หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์" ในวิถีชีวิตของคนไทย ตั้งแต่เกิดจนตาย จะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาค ซึ่งมีความแตกต่างกันตามความเชื่อและการสืบทอดวัฒนธรรม จากอดีตจนถึงปัจจุบัน จนถึงปัจจุบันงานหัตถกรรมที่กล่าวถึงนี้คือ หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ จะเห็นได้ว่า

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ส่วนใหญ่ จะเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน โดยทั่วไปจะเป็นไม้ไผ่ และเส้นใยพืช เนื่องจากมีราคาถูก น้ำหนักเบา การสานขึ้นรูปได้หลายแบบวิธี และแรงงานหาได้ทั่วไปไม่มีความคงทนแข็งแรง โดยทั่วไปจะเห็นได้จากหัตถกรรมดังกล่าวอยู่กับวัฒนธรรมของอาหารการกินเป็นปัจจัยหลัก เช่นหัตถกรรมบรรจุภัณฑ์จะเป็นประเภท บรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่ง Transport Package ได้แก่ เข่ง ตะลอม หล้าไม้ไผ่ ซึ่งใช้สำหรับบรรจุสินค้า นำพาพืชผักผลไม้ ขนส่งจากสวนเกษตรสู่ผู้ค้าในตลาดเพื่อส่งขายให้กับผู้บริโภคทั่วไป อีกทั้งยังมีหัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ทั่วไป หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่าย Consumer Package ยังให้เห็นเช่น กระติบ หรือ ถังรองข้าว แอบยา ส่วนใหญ่จะเห็นกระติบหรือ ถังรองข้าว ได้ในภาคเหนือ และอีสานของประเทศไทย โดยสร้างขึ้นมาจากวัสดุประเภทไม้ไผ่เพื่อการเก็บรักษาข้าวเหนียวให้อยู่ได้นานโดยรักษาสภาพของข้าวให้อยู่ได้นานที่สุด นอกจากนั้นวัฒนธรรมของการเป็นผู้ให้เช่นการให้ของขวัญ หรือรางวัล จะเห็นได้ว่า

หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ยังคงใช้ซึ่งความมีเสน่ห์ และการเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายในได้อย่างเหมาะสมกับเทศกาลนั้นๆ

ในปัจจุบันการสนับสนุนภูมิปัญญา งานหัตถกรรมของรัฐบาลถูกเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อส่งเสริมการมีรายได้สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง ส่งเสริมงานฝีมือ ซึ่งรวมถึงหัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ที่ผ่านการออกแบบให้มีรูปลักษณะแปลกตา ใช้วัสดุอื่นๆเข้าร่วมเช่น สิ่งทอทั้งผ้าฝ้าย และผ้าไหม สามารถใช้ทำบรรจุภัณฑ์ได้ดี เพราะมีอวดลาย สีสัน และผิวสัมผัสทุกชนิดให้เลือกใช้ได้ตามรสนิยม และความต้องการทุกระดับ ใช้ผลิตในระบบหัตถกรรมได้ดี เพราะดัดเย็บได้ง่าย เช่นเดียวกับบรรจุภัณฑ์จากกระดาษสา รวมไปถึงการพัฒนารูปแบบของการจักสานให้มีรูปแบบที่ทันสมัยขึ้นแต่ยังคงมีเสน่ห์ในความงดงามของหัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ ให้คงคุณค่าในวิถีชีวิตของไทยแบบใหม่ ผู้การใช้สอยให้สอดคล้องกับการใช้สอยและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสืบไป

ศิลปวิจิตร

โดย คำแก้ว บ้านใหม่

คุณค่าของจิตรกรรมไทย : จิตรกรรมประเพณีสงกรานต์ ของ ศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ ศิลปินแห่งชาติ

เมื่อผู้คร่ำหวอดศิลปะ สัมผัสถึงคุณค่าภาพเขียน
กับประเพณีสงกรานต์ของไทย ศิลปินก็ทึ่งแล้ว แต่ไม่
ค่อยจะลงมือทำ เพราะผู้เขียนทั้งหมดมีปัญญาก็จะนึก
ภาพประเพณีสงกรานต์ของไทยโดยละเอียด กลับ
ไปนอนเอาผ้าก๊วยท่งมาผกก้นบ้าน พอได้หลับไปเห็น
ปฏิทินที่ติดอยู่ข้างฝา เป็นปฏิทินภาพชุดประเพณี
ต่างๆ ของไทยที่สวยงาม อ่อนช้อย สดุดน และ
มีชีวิตชีวาเป็นอย่างไร.....ผู้เขียนจึงทำการลอก
ภาพประเพณีต่างๆ ให้เหมือนที่สุด เพื่อนำไปส่งครู.....

ความทรงจำในวัยเด็กเหล่านี้ได้ผุดขึ้นมา
อีกครั้งเมื่อผู้เขียนได้รู้ว่าภาพจิตรกรรม
ประเพณีไทยที่ติดลงส่งครูศิลปะในเวลานั้น
เป็นผลงานของศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะ (จิตรกรรม)

กล่าวถึงเฉพาะจิตรกรรมประเพณี
สงกรานต์ ท่านศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์
ได้ถ่ายทอดผลงานออกมาอย่างน่าสนใจ และ
สนุกสนาน โดยเฉพาะท่วงท่าของการรำรำ
ที่รู้สึกได้ว่าสนุกสนานจริงๆ ภาพการปล่อยนก
ปล่อยปลา หนุ่มสาวเล่นสาคั่ว หรือกับ
เกี้ยวพาราสีที่แฝงไปด้วยรอยยิ้มอันอบอุ่น
ชุ่มช่ำไปกับวันวันสงกรานต์ ต่างกับกลุ่มเด็ก
เล่นสาคั่ว ที่ถูกถ่ายทอดให้สนุกสนานยิ่งกว่า
ซึ่งแรงและเร็วจริงๆ จะเห็นได้ว่าภาพจิตรกรรมแบบ
ประเพณีประเพณีของศาสตราจารย์เฉลิม

นาคีรักษ์ มีลักษณะเฉพาะตัวสูง สามารถ
ถ่ายทอดอารมณ์และเรื่องราวของภาพได้อย่าง
สมบูรณ์แบบ ถ้าอ่านขอบเขตของการเขียน
ภาพจิตรกรรมไทยแบบดั้งเดิม ถึงแม้ว่าภาพ
จิตรกรรมชุดประเพณีสงกรานต์ของท่านจะ
สร้างสรรค์ขึ้นมาตั้งแต่ประมาณปีพุทธศักราช
๒๕๑๘ ถึงช่วงปลายพุทธศักราช ๒๕๓๐
ก็ตาม จอมเจนิคย์กับภาพจิตรกรรมของ
ท่านยังเข้ากับยุคสมัย มีชีวิตชีวาเหมือนเดิม
ในหนังสือ ๘๔ ปีชาตกาล ศาสตราจารย์
เฉลิม นาคีรักษ์ ศิลปินแห่งชาติ ได้กล่าว
ถึงหลักการสร้างสรรค์จิตรกรรมแบบประเพณี
ประเพณี รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
งานของท่าน สรุปได้ว่า ศิลปะประเพณีมี

๒ มิติ เส้นและสี ศิลปะแบบอ่อนช้อย เน้นความ
รู้สึกด้วยเส้น เป็นการแสดงออกทางใบหน้า
การจัดองค์ประกอบศิลปะก็ควรเป็นแบบตาม
มอง จัดวางภาพประธานให้ชัดเจนยิ่งกว่าแต่
ก่อน เรื่องรองลงมาให้ลดความสำคัญลง การ
จัดสีให้คงสีแบบสดใสากลับหลังมืดหรือ
สว่าง จะมีทิศทางหรือไม่ก็ได้ ให้เพิ่มสีอ่อนแก่
และบรรยากาศแบบๆ ภาพคนควรคงความ
อ่อนช้อยของสีผิว แสดงความรู้สึกด้วยอาการ
และท่าทางรูปร่าง สักส่วน ที่สมจริงทางกาย
วิภาค ให้เพิ่มความรู้สึกของใบหน้าขึ้น ควรเพิ่ม
บรรยากาศผสมเข้าไปบ้าง เพื่อให้ภาพดูนุ่มนวล
ขึ้น แต่ให้คงสภาพสีแบบสดใสไว้ติดเส้นด้วย
สีอ่อนแก่

สงกรานต์
สืบสานวัฒนธรรม - พ.ศ. ๒๕๑๘
ที่มา: สำนักวัฒนธรรมและงานศิลปวัฒนธรรมและสาขาศิลปะ

Song Kran Festival

สงกรานต์
สืบสานวัฒนธรรม - พ.ศ. ๒๕๑๘
ที่มา: Sombat Gallery ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและงานศิลปวัฒนธรรมและสาขาศิลปะ

Song Kran Festival

นอกจากนี้ยังพบหลักฐานสนทนา
ระหว่าง อานาจ เป็นสหาย (ผู้ช่วยศาสตราจารย์
อานาจ เป็นสหาย รองอธิการบดีฝ่ายบริหารช่วย
การเขียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
กับท่านศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ ที่ได้
สนทนากัน เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ และ
ได้บันทึกลงในหนังสือศิลปวัฒนธรรม
สวดสวนศิลป์ จัดพิมพ์โดย หน่วยศึกษา
นิเทศกรรมการนิเทศศิลป์ เนื้อหาการสนทนา
ตอนหนึ่ง ความว่า อานาจ/ถาม: มีปัญหาหนึ่ง
ภาพไทยที่เขียนอ่อนหวานเป็นเพราะเนื่องมา
จากการเห็นหรือประสบการณ์ภายนอกเกิดขึ้น
จากข้างนอกทำให้ผู้เขียน เขียนอ่อนหวาน
อาจารย์มีความคิดอย่างไร เฉลิม/ตอบ :
ความรู้สึกที่ว่าภาพไทยเราอ่อนช้อย เมื่อ
พิจารณาแล้วคงไม่เกี่ยวกับไม้คานหรือ
เอาวัลย์ เพราะความรู้สึกถึงคิมของชาวไทยเรา
เป็นคนที่มีความอ่อนน้อมอยู่แล้ว เป็นคนชอบ
เห็นอกเห็นใจคนอื่นชอบยิ้มให้ความเป็นกันเอง
ฉะนั้นถ้าหากว่าเราดูเรื่องเพื่อนเรา เราจะเห็น
ชัดเจน แม้บางทีบางส่วนเราจะได้รับมาจากอินเดีย
แต่ดินแดนเราแล้วซึ่ง รำแล้วกระด้าง แต่คนไทย
รำแล้วมีละมุน มีจังหวะอะไร ถ้าจะเปรียบที่
เหมือนลายไทยลายสลับพริ้ว ฉะนั้นความรู้สึก
ของภาพออกมาในรูปความรู้สึกเป็นส่วนลึก
ภาพไทยจึงออกมาในลักษณะนั้น มีความอ่อน
โค้งอ่อนหวาน มีจังหวะรับ และดูแล้วแตกต่าง
จากชาติอื่น และในเวลาเดียวกันก็บ่งบอกถึง
และความรู้สึกไปในตัวด้วย ฉะนั้นก็ยังคงคิดว่า
มันไม่น่าจะเป็นไปได้ที่จะมาจากไม้คาน หรือ
เอาวัลย์

จากหลักและแนวคิดในการสร้างสรรค์
ผลงานจิตรกรรมแบบประเพณีประเพณีของ
ศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ จะเห็นได้ว่า
ภาพประเพณีสงกรานต์และภาพประเพณี
อื่นๆ ที่ท่านสร้างสรรค์ขึ้นมานั้นไม่ธรรมดา
ท่านคงไม่เอามืออย่างหน้าฉากแล้วเหลียวไป
เห็นปฏิทินที่ติดอยู่ข้างฝาอย่างแน่นอน

ศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทย ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

โดย อ.เจตนา กิจเกิดแสง

คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติให้จัดดอกไม้ตกแต่งเวทีในพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ ๘ แห่งทั่วประเทศเป็นประจำทุกปี แนวคิดหลักของการจัดดอกไม้ในพิธีนี้จะต้องเน้นในแนวทางการจัดดอกไม้ เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทย แม้จะดูง่ายแต่ก็แฝงไปด้วยความยากในการสร้างสรรค์การจัดดอกไม้แบบไทยเป็นอันมาก ซึ่งมิได้ทำให้เกิดความยากแต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อยึดมั่นในเอกลักษณ์ของชาวราชมงคล และเอกลักษณ์ของความเป็นไทยให้ควบคู่กับพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตรอันศักดิ์สิทธิ์ และสืบคำ ขันมหาวิทยาลัยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เสด็จพระราชดำเนินในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตราชมงคลทุกคนในวันแห่งความปลาบปลื้ม และภาคภูมิใจนี้

การจัดดอกไม้ในพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร ออกแบบโดยคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารธุรกิจการเกษตรศาสตร์ หัวหน้าสาขา คือ อาจารย์นิยะธิดา สีหะวิมลกุล โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษรา ศรีอริยะยา คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรศาสตร์ เป็นประธานฝ่ายจัดดอกไม้ ในพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนเวที ที่ประดับส่วนรอบเวทีด้านบนและส่วนหน้าเวทีด้านล่าง ซึ่งในส่วนเวทีที่ประดับ จะตกแต่งด้วยพวงหรีดหน้าข้างซึ่งร้อยด้วย ดอกกรีก อุบลทองเครื่อง อุบลตึง การเย็บส่วนรอบที่ประดับ มาลัย สายรักที่ห้อยแบบ และมาลัยค้อม นำมาร้อยเรียงเข้าด้วยกันอย่างสวยงามมีวิจิตรบรรจงส่วนรอบเวทีด้านบนประดับและตกแต่งหน้าเวทีด้านในด้วยกอบัวดอกไม้สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล แสดงถึงความสดชื่นเบิกบานยินดีปรีดา กับวันแห่งความสำคัญนี้

ส่วนหน้าเวทีด้านล่างประกอบด้วยแท่นเครื่องสักการะประดับด้วยมาลัยกลม มาลัยกลองเสาหัวเม็ด และโคมพุ่มมาลา โดยเน้นการใช้สีม่วงเป็นหลัก อันเป็นสีประจำพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คณะเทคโนโลยีการเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จะยึดมั่นและเชิดชูการจัดดอกไม้แบบไทยด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระผู้ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์มรดกไทย ตลอดจนแสดงถึงจิตวิญญาณในความละเอียดละออของชาวไทยที่มีมาช้านาน บ่งบอกถึงความเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมอันงดงามยั่งยืน ยากที่จะหาชาติใดเสมอเหมือน อีกทั้งชาวราชมงคลยังให้ความสำคัญและเทิดทูนในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรชิ้นสูงค่านี้ ให้คงคุณค่าทางจิตใจแก่ชาวราชมงคลและชาวไทยตลอดไป

เลียบวังเมืองเพชร (ตอนที่ ๑ ยังไม่ขึ้นเขา)

โดย ผศ. อานาจ เขื่อนคำอาจค์

พระรามราชเนวศน
PHRA RAMRAJINIVET PALACE

พระรามราชเนวศน (Phra Ramrajinivet Palace) เป็นพระตำหนักที่สร้างขึ้นโดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลกพรรณมณี กรมหมื่นมณฑลราชโกษาธิบดี ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เพื่อเป็นที่ประทับของพระองค์ท่านเมื่อเสด็จประพาสเมืองเพชรบุรี

.....ตามหลักการพูด หรือการเขียนแล้วเขาบอกว่าถ้าจะพูดอะไร เขียนอะไรก็ต้องพูดหรือเขียนในสิ่งที่เรารู้ และเราสามารถหาข้อมูลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้เขียนจึงเลือกที่จะร้อยเรียงเรื่องราวถึงจังหวัดเพชรบุรี เพราะเราพอที่จะมีความรู้เรื่องราวต่างๆ พอสมควร ในฉบับนี้จึงขอเขียนถึงพระราชวังที่ ตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งถือว่าเป็นจังหวัดที่มีพระราชวังอยู่ถึง ๓ แห่งด้วยกัน คือ

๑. พระนครคีรี หรือที่ชาวบ้านเรียกว่าเขารัตน
๒. พระราชวังมฤคทายวัน
๓. พระราชวังมฤคทายวัน หรือพระตำหนักสรเพชรปรางค์

แต่จากบ้านพักเรียกว่าบ้านปิน ทั้ง ๓ ดัง มีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจและน่าศึกษามากนักนับได้ว่า เป็นความภาคภูมิใจของชาวเพชรบุรีทุกคน

ในฉบับนี้จึงจะขอนำท่านผู้อ่านมารู้จักกับหนึ่งในสามพระราชวังที่มีความสวยงามในจังหวัดเพชรบุรีคือ พระราชวังมฤคทายวัน หรือวังบ้านปิน เนื่องจากในช่วงนี้ยังไม่เหมาะที่จะ

ขึ้นเขาวังคณนี้ เพราะต้องรอประมาณเดือน เมษายน-พฤษภาคม เนื่องจากจะเป็นช่วงที่สวยงานมาก ถ้าไม่เช่นนั้นจะไม่ค่อยงานพระนครคีรี แล้วจะรู้ว่าคุณจะขนาดไหน (ต้องแอบกระซิบบอกว่าช่วงเมษายน-พฤษภาคม ดอกไม้จะออกดอกสีขาวทั่วเขารัตน ซึ่งจริงๆ เป็นช่วงที่สวยงามที่สุดช่วงหนึ่ง) กลับมาคุยเรื่องวังบ้านปินกันนะครับ วังบ้านปินนี้ตั้งอยู่ภายในค่ายทหาร(ชาวบ้านเรียกว่ากองพันม) ออกจากตัวเมืองประมาณแค่ ๑ กิโลเมตร ถ้าท่านผู้อ่านเข้าตัวเมืองเพชรบุรีแล้วก็สังเกตพระปรางค์วัดมหาธาตุ(เป็นพระปรางค์ ๕ ยอดสีขาวตั้งอยู่กลางเมือง) เมื่อพบแล้วผ่านหน้าหน้าออกจากวัดมหาธาตุจะเห็นสะพาน ท่านเลี้ยวขวาไปตามถนนดำเนินเกษม (ให้ท่านผู้อ่านมองสะพานอย่างเดียวนะครับไม่ต้องข้ามสะพานไปเพราะตรงนั้นเป็นศาลาทัน) ตรงไปเลยครับ สุดถนนก็เขารัตนบ้านปินพอดี ซึ่งพระราชวังตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำเพชรบุรี ทำให้บรรยากาศโดยรอบสวยงามมาก วังบ้านปิน

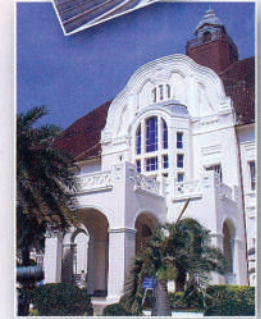
สร้างสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๔๕๓ ในบิหน้า (พ.ศ.๒๔๕๓) ที่จะครบร้อยปีของการวางศิลาฤกษ์พหุคิวัณ และสร้างเสร็จในอีก ๗ ปีต่อมาหลังจากพระองค์เสด็จสวรรคต ซึ่งจุดประสงค์ที่ก่อสร้างเพื่อใช้แปรพระราชฐานในฤดูฝน โดยสร้างแบบสถาปัตยกรรมยุโรปที่มีความสวยงามเป็นอย่างยิ่ง พระองค์ท่านได้มอบหมายให้จอมพลเรือสมเด็จเจ้าพระบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต กับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นแม่กองจัดการก่อสร้าง ผู้ออกแบบคือมิสเตอร์ คาต เคอริงชาวเยอรมัน ซึ่งส่งผลให้งานสถาปัตยกรรมที่ออกมาเป็นแบบยุโรปอย่างที่เราเห็นครับ

บริเวณโดยรอบได้มีการตกแต่งด้วยต้นไม้ที่สวยงาม ด้านข้างพระราชวังมีสนามฟุตบอล ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นสนามฟุตบอลที่สวยงามที่สุดในโลกก็ได้ เพราะมีฉากหลังเป็นพระราชวัง ด้านหน้าทางจังหวัดได้หล่อพระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นำมาประดิษฐานเอาไว้เพื่อเป็นที่สักการะของชาวจังหวัดเพชรบุรี และบรรดานักท่องเที่ยวที่เข้ามา ณ พระราชวังแห่งนี้ ถ้าเราเข้าไปข้างในจะพบกับความกว้างขวางและสวยงามเป็นอย่างยิ่งมากมีทั้งตึกเป็นรูปโคม และบันไดวน พร้อมทั้งมีทางออกไปลานน้ำพุ ซึ่งอยู่ด้านในบรรยากาศสวยงามเป็นอย่างมาก ท่าหนักขึ้นล่างประกอบด้วยห้องรอเข้า ห้องพระโรงกลาง ห้องเสวยห้องเครื่อง และห้องเทียบเครื่อง ซึ่งแต่ละห้องขอบอกว่าต้องไปชมเองครับ ว่าสวยงามขนาดไหน ส่วนชั้นบน มีห้องพระบรรทมใหญ่ ห้องพระบรรทมพระราชินี ห้องพระบรรทมเจ้าฟ้า และห้องทรงพระอักษร แต่ละห้องก็ยังมีเครื่องใช้ต่างๆ อยู่อย่างครบครัน และสามารถดูได้อย่างใกล้ชิด จุดสำคัญที่น่าชมมาก และเห็นได้ชัดพระราชวัง คือผนังห้องซึ่ง

ตกแต่งด้วยไม้แกะสลักกระเบื้องเคลือบสีฟ้า มีความงดงามมาก ช่องหน้าต่างประดับด้วยกระจกสีเป็นลวดลายต่างๆ เมื่อได้รับแสงอาทิตย์ส่องเข้ามาทำให้บรรยากาศภายในพระราชวังดูสวยงามเป็นอย่างยิ่ง ที่สำคัญแม้บรรยากาศข้างนอกจะร้อนอย่างไร พอก้าวเข้าไปในตัววังจะเย็นสบายครับ

พระรามราชเนวศนนี้เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. สำหรับผู้ที่ต้องการจะเข้าชมเป็นหมู่คณะที่จะมีวิทยากรบรรยายด้วยครับ แนะนำอีกอย่างครับ ร้อนๆ อย่างนี้ไปเพชรบุรีแล้วอย่าลืมไปแวะหา "ข้าวแช่"ทานนะครับ รับรองว่าถ้าได้ทานแล้วจะติดใจในความหอมของน้ำ ความอร่อยของเครื่องเคียงครับ ในโอกาสต่อไปจะเล่าเรื่องการทำข้าวแช่ให้ฟังนะครับ

ทั้งท้ายนี้ขอหนึ่งครับ ช่วงนี้เศรษฐกิจไม่ดีเราก็ควรอยู่กันอย่างพอเพียงดังพระราชดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือใช้จ่ายอย่างประหยัดเพียรในประเทศ ใช้เงินในประเทศเราจะผ่านช่วงนี้ไปได้ครับ แต่ไม่ไร้พอเพียงแล้วไปเบียดเบียนของผู้อื่นมานะครับ ไม่ดีแน่นอนเลยอย่างนี้

เรื่องเล่า แลหลัง

ตอน.. ของเก่าของใหม่ เลือกรับอย่างมีวิจารณญาณ

โดย บัญ

เคยเขียนถ้อยเรื่องวัฒนธรรมการกินอยู่มาหลายครั้ง แต่ก็ยังคิดใจและมีเรื่องให้ต้องพูดอีกมากมาย ความนึกเห็นกัน บัญมีเรื่องราวกว้างเกี่ยวกับอาหารการกินมาเล่าสู่กันฟังอีกแล้ว

เรื่องของเรื่องก็อยู่ในช่วงการส่งท้ายปีเก่า น้ำสะอาดอีกประมาณ ๒ ครั้ง จากนั้นจึงนำค้อนรับปีใหม่ที่ผ่านมา ที่บ้านของบัญก็จัดเลี้ยงกันเจี๊ยบๆ เฉพาะเครือญาติแต่ละครอบครัวก็เตรียมอาหารมารวมกันบ้านละอย่างสองอย่าง บัญเองก็เตรียมสถานที่ และอาหารไทยๆ ไว้ ๒-๓ อย่างคือแกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากรายรับประทานกับปลาใต้ต้มทอด และแกงจืดลูกรอก อาหารโปรทของหลานๆ ถ้าเป็นสมัยก่อนอาหารขนาดนี้ก็ต้องใช้เวลาหลายชั่วโมงทีเดียว เพราะต้องเตรียมวัตถุดิบ เช่น ขูดมะพร้าว คั้นกะทิ โขลกเครื่องแกงแล้วยังต้องแปะปลากราย ขูดปลากราย โขลกเนื้อปลา นวดเนื้อปลา กว่าจะเตรียมเสร็จก็กินเวลา

หลายชั่วโมง นี่แค่แกงเขียวหวาน ปลากรายอย่างเดียวเท่านั้น ยังมีแกงจืดลูกรอกอีกอย่างที่ต้องใช้เวลาในขั้นตอนของการทำลูกรอกที่ต้องนำใส่หมูมาทำความสะอาด โดยล้างด้วยเกลือกับล้างด้วย

แต่ในปัจจุบันนี้ จากความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มีการคิดค้นเครื่องมือเครื่องจักรที่จะช่วยทำให้ขั้นตอนต่างๆ สะดวกและ ประหยัดเวลามากขึ้น เช่น เดียวนี้ก็มีเครื่องจักรบดขูดเป็นก้อน ไม่ต้องมานั่งขูดมะพร้าว และคั้นกะทิเอง มีปลาขูดสำเร็จรูปขายเป็นแพ็ค หรือมีลูกชิ้นปลากรายสำเร็จรูปวางขายตามศูนย์การค้า ซึ่งซื้อหาได้ง่าย

เหตุผลนี้ทำให้บัญทำกับข้าวแบบโบราณเสร็จในเวลาไม่นาน และไม่เหน็ดเหนื่อยจนเกินไป บรรดาหลานๆ ต่างเชิ่ตอรัยไปกับรสชาติของอาหารไทยๆ ของย่า แต่ผู้อาวุโสทั้งหลายโดยเฉพาะคุณย่าของบัญบอกไม่ชอบ เพราะเหมือนรสชาติจะหายไป เนื้อปลาไม่เหนียวหนึบเหมือนโสดกหรือผัดด้วยมือกะทิที่ไม่หอมมีกลิ่นหืนๆ ทำให้รสชาติอาหารเปลี่ยนไปจากเดิม หรืออาจเป็นเพราะน้ำพริกแกงที่ป้ามา ได้ปรุงและโสดกด้วยกะทิเหมือนเนื้อกะทิ แม้จะเลือกซื้อจากบ้านที่มีชื่อเสียงก็ตาม แต่ความที่คิดในรสชาติเก่าๆ ของผู้อาวุโสก็ยังคงจะปรียาก ผิดกับบรรดา

อย่างไรก็ตามการที่เราจะเลือกหรือไม่เลือกอะไรมาเป็นแนวทางนั้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง ก็คือการนำสิ่งต่างๆ นั้นมาบูรณาการกับการใช้ชีวิตของเราที่เราไม่เลือกมัน ไม่ใช่เราต่อต้าน แต่ที่ไม่เลือกอาจจะเป็นเพราะความไม่เหมาะสม ความพึงเพื่อ หรือมองคุณค่าจากสิ่งนั้นแล้วมันมีน้อยเต็มที เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น นั้นแน่นอนว่าย่อมมีประโยชน์ แต่อาจมีประโยชน์ต่อกลุ่มคนแต่ละกลุ่มแตกต่างกันไป อยู่ที่เราจะต้องใช้วิจารณญาณ เลือกเอาส่วนที่ดีมาใช้ดังนั้นการที่บัญเลือกใช้สิ่งใหม่ที่อำนวยความสะดวกและประหยัดเวลา เพื่อเอาเวลาไปทำงานอื่นๆ ที่ไม่ใช่เรื่องน่าอายแต่อย่างใดเพราะบ้านใจว่าสิ่งที่ทำนั้นป้าทำอย่างมีสติ

รุ่งเพชร แทลมสิงห์

สมนึก ทองมา

“ประเพณีไทยเมื่อสมัยครั้งก่อน เล่นแบบค่อนข้างช้า พวมาลัย ดุขสงกรานต์สืบสานกันพอใจ...”

เสียงร้องของราชาเพลงลูกทุ่งที่ รุ่งเพชร แทลมสิงห์ ที่ขับขานเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนประเพณีและการละเล่นของไทยได้อย่างยอดเยี่ยม ยังคงตรึงใจคอเพลงลูกทุ่งไม่เคยมล็ดเลือนและยิ่งนานวันยิ่งซาบซึ้งในคุณค่าและมีความสุขที่ได้อินได้ฟัง ต่างจากเสียงสื่อเสียงสารของเพลงจำนวนไม่น้อยในปัจจุบัน ที่ร้องแต่จะขายยามอารมณ์ และโศกประสาของผู้ฟังให้ไคร่งเครียด สดุดหู้ และหือเข้าใจไปทุกขณะ จนทำให้สังคมกรมกร่อน เขวชสนสืบสน เนื้อหาเพลงไม่มีแก่นสาร ถูกสังคมเผาลนด้วยวัฒนธรรมเทคโนโลยี จนลืมวิถีแห่งไทยไปเสียแล้ว

ต้องยอมรับว่าวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีไทย ที่เปี่ยมล้นด้วยคุณค่าทางกวีและคติศิลป์ ได้รับการบอกเล่าผ่านบูรณาการของชนลูกทุ่งในรูปของเพลงไทยลูกทุ่ง ได้

อย่างน่าชื่นชม สอดคล้องกับพรพจน์ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ที่กล่าวถึงลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่งว่า การดัดแปลงทางวิชาการเรื่อง “เส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย” เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๘ มิถุนายนพ.ศ. ๒๕๓๓ สรุปได้ ๔ ประการ คือ เรียบง่าย...ใสความรู้สึก...บันทึกเรื่อง...เพียงภาษา ซึ่งลักษณะเด่นดังกล่าว นอกจากจะให้ความบันเทิงแล้ว ยังเปี่ยมล้นด้วยสาระ อรรถประโยชน์ทางวัฒนธรรมประเพณีเป็นอย่างยิ่ง ดังจะได้ในเพลงวันสงกรานต์ที่ชนะเลิศการประกวดประเภทเพลงไทยลูกทุ่ง ปี ๒๕๓๓ ซึ่งประพันธ์คำร้องโดย สมนึก ทองมา (ชลธิ์ ขารทอง) เรียบเรียงเสียงประสานโดย ประยงค์ ชื่นเย็น และขับร้องโดย รุ่งเพชร แทลมสิงห์ เพลงที่เปี่ยมล้นด้วยคุณค่าทางวัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นของวิถีชีวิตไทย เพลงนี้คือเพลงของชนลูกทุ่งในรูปของเพลงไทยลูกทุ่ง ได้

ถ้าใหม่ทมาทพละแบ่งร่ำและน้ำอบไทย เติรมรดกน้ำสุทิญเพื่อขอพรท่าน
ถึงคราหน้าตรุษสงกรานต์ สรงน้ำพระพุทธรูททุกท่าน ปลั้ยมกปลั้ยมปลา

บ้างใส่เสื้อแดงเสื้อม่วงมาเล่นช่วงชัย บ้างก็ใส่เสื้อใหญ่เล่นมกชโลนเจ้า
พระเอเร่รงควาอดัดดา เติรมรดกเพียรเคออย่า ญาติโยมมาทบุล

ประเพณีไว้ไว้ไทยไทย ทุกคนแถมใส่ไม้มิเคอชุ่น ขนทรายเข้าวัด
ดักบาตรแบ่งบุญ รดน้ำดำท้บปลั้ญ ร่มบุญก่อเจดีย์ทราย... อธิษฐาน

นี้แหละบ้านไทยตั้งแต่สมัยปู่ตา เราทลนทลนท้บหน้า เตินมรดกอย่าท
ช่วยกันทให้วันสงกรานต์ ชาวโลกทมาทผ่าน เล่าขาน... สงกรานต์ของไทย

นี้แหละบ้านไทยตั้งแต่สมัยปู่ตา เราทลนทลนท้บหน้า เตินมรดกอย่าท
ช่วยกันทให้วันสงกรานต์ ชาวโลกทมาทผ่าน เล่าขาน... ถึงตำนานวันสงกรานต์ของไทย

เพลง “วันสงกรานต์” เป็นเหมือนคำร่ำทางวัฒนธรรมประเพณีอันมีคุณค่ายิ่ง ถ้าสงกรานต์ปีนี้ยังไม่รู้ว่าจะทำอะไรให้ถูกต้องเหมาะสม คำร้องเพลงนี้ได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติ ซึ่งให้หลดอมรวมอรรถรส และสุนทริย์ได้อย่างครบถ้วนกระบวนความจริง ๆ

สงกรานต์	สืบสาน	งานสุนทร
อิมบุญ	เป็นทุน	กุศล
อบอุน	ถ้วนหน้า	สาเกต
ทัวไทย	ทวมท้น	ทำดี

โดย อ.จารุรงค์ จตุรเศียรสมุทร

ดุริยศิลป์ศรีสยาม

พระยาประสานดุริยศัพท์

....พระยาประสานดุริยศัพท์ นามเดิม แปลก ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้รับพระราชทานนามสกุลว่า ประสานศัพท์ เป็นผู้มีความดีของ ขุนนางเลขา (ทวด) กับ นางโม เกิดเมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๐๓ ที่ตรอกไข่ อ. บำรุงเมือง จ.สุพรรณบุรี มีน้องชาย ๒ คน น้องสาว ๒ คน น้องชายท่านคนนี้เป็นนักดนตรีคือ พระพิณบรรเลงราช (แหม่ม) ท่านได้ก่อนจักรพรรดิเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ สิริรวมอายุ ๖๔ ปี ๖ เดือน ๑ วัน (สมัยนั้นวันที่ ๑ เมษายนเป็นวันขึ้นปีใหม่)

พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) เป็นผู้มีความดีสูงส่งทางด้านดนตรีไทยอีกท่านหนึ่ง ท่านแต่งเพลงได้ดีและมีฝีมือเลื่องลือทั้งการบรรเลงปี่ และระนาดเอก เป็นผู้พัฒนาวิธีขึ้นต้นสำคัญในการตีระนาดเอก ก้าวจากยุคเจ็ดจำรัสเงาเข้ามาสู่ยุคประเพณีคัมภายี ใช้กลอนคนตรีที่ละเอียดเรียบร้อยมีขึ้นเชิงลึกซึ่งแบบอย่างขึ้นต้นคำพระยาประสานดุริยศัพท์ (แหม่มสุนทราภิน) เป็นยอดของระนาดทางทุ พระยาประสานดุริยศัพท์ ก็เป็นผู้คิดของระนาดทางหวาน ดังได้ปรากฏชัดในฝีมือระนาดของพระเพลงไพเราะ (โสม สุวาทิต) ศิษย์เอกของท่านคนหนึ่ง ท่านเรียนคนตรีกับโศภนไม่มีข้อมูลที่แน่นอน

แต่ครูคนสำคัญที่สุดของท่านคือ ครูช้อย สุนทราภิน ซึ่งมีฝีมือในทางฆ้องและทางระนาด ครูช้อยรักท่านเหมือนบุตรจึงถ่ายทอดวิชาให้จนหมดสิ้นจน กระทั่งชื่อ นายแปลกเป็นที่รู้จักกันดีในความสามารถทางดนตรี ท่านเคยเล่าให้อาจารย์มนตรี ตรีโมท พิงจำ ท่านเรียนการปี่ปาทาน จาก ครูช้อย สุนทราภิน เมื่อคุณถึงพระประสิทธิ์ไพเราะ (มี คุริยงกูร) หรือ ครูมีแขก ท่านเล่าว่าครูช้อยเคยพาท่านไปพบและให้ท่านเดี่ยวปี่ให้ครูมีแขกฟัง ๒ เพลง เมื่อฟังจบแล้วก็พูดว่า "เฝ้า" คือได้แสดงว่าว่าพระประสิทธิ์ไพเราะฯ นั้นเป็นผู้พุกน้อยจึง

ไม่มีคิดหรือแนะนำใดๆ ต่อมาเมื่อท่านศึกษาทางเครื่องสายก็ได้มาเป็นศิษย์ ครูถึก คุริยงกูร บุตรชายพระประสิทธิ์ไพเราะฯ ส่วนปี่ชวาที่ท่านเรียนจากครูช้อยยามาก่อน เมื่อต้องการเรียนเพลงเรื่องซมสมุทร อันเป็นเพลงเรื่องปี่ชวา ใช้บรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาจึงได้เรียนจาก ครูคำ ซึ่งเป็นครูปี่ชวาที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง

ท่านแต่งเพลง ๓ ชิ้นไว้มาก เช่น เพลงพม่าห้าท่อน ๓ ชิ้น เขมรราชบุรี ๓ ชิ้น (แต่งร่วมกับหลวงประดิษฐไพเราะ) คอกไม้ไทรทองย่น ถอนสมอ พรหมณเฑาะว์โบสถ์เขมรใหญ่ อถรรพ์ ธรณีร้องไห้ มอญร้องไห้ นางนาค พัดชา ลีลากรรพมภ์ กราวรามัญ บุหลันลอยเลื่อน เพลงยาว ย่องหิวด นารายณ์แปลงรูป แม่ดงภูทอง ทางบรรเลงเพลงลาวคำหอม ลวดคำเนนทวย ซึ่งเป็นเพลงสำคัญในวงการดนตรีไทยทั้งสิ้น

พระยาประสานดุริยศัพท์ ได้เคยไปแสดงฝีมือ ถึงประเทศอังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ ในงานมหกรรมฉลองครบร้อยปีของพิธีกรังที่แห่งเมืองเวมบลีย์ ครั้นนั้นรัฐบาลอังกฤษได้เชิญประเทศต่างๆ ให้ส่งคนตรีของตนไปบรรเลงฉลอง สยามก็ได้ส่งนักดนตรีไปร่วมบรรเลงด้วย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ พินธุวงศ์เรศ ทรงเป็นแม่กองหานักดนตรีขึ้นเยี่ยม ครูแปลกจึงได้รับคัดเลือกไปด้วยในฐานะผู้มีฝีมือในการปี่ปาทานและระนาดเดี่ยวปี่และระนาดของครูแปลกเป็นที่พอพระราชหฤทัยของสมเด็จพระราชินีวิกตอเรียมาก ถึงกับให้ท่านไปเดี่ยวระนาดถวายให้พระองค์ท่านเป็นการพิเศษที่พระราชวังบักกิงแฮมอีกครั้งหนึ่ง ทรงยกย่องชมเชยฝีมือครูแปลกมาก ซึ่งขณะนั้นครูแปลกเพิ่งมีอายุเพียง ๒๕ ปีเท่านั้น

พระยาภูมิเสวิน เขียนเล่าไว้ว่าท่านเล่นเครื่องดนตรีได้ทุกชนิด แต่มีชื่อเสียงทางด้านระนาดเอกและปี่ มากที่สุด ประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรงโปรดให้มีการแสดงโขน

สมัยแรก ตอนพิณถูกขับออกจากกรุงลงกา ซึ่งมีหน้าพาทย์เพลง ๓ ชิ้น เพลงพญาโศก จับเล่นตอนตีพิณกลาตุกเมียบ ท่านเจ้าคุณประสานฯ เป็นผู้ปี่ เสียงปี่อันไพเราะชวนเยือกเย็นทำให้ผู้ชมเป็นจำนวนมากร้องไห้ส่งสารพิณไปตามๆกัน ศิษย์เอกในทางปี่ พาทย์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป คือ พระสรเพลงสรวง (บัว กมลวาทิน) และ ครูเทวาประสิทธิ์ พาทย์โศก

ท่านระนาดเอกท่านที่เป็นเลิศมากในเวลานั้น นายแหม่ม สุนทราภิน (พระยาประสานดุริยศัพท์) กำลังโต้งตั้งอยู่ท่านจึงไม่ค่อยแสดงฝีมือออกมาประชันกันแข่ง เพราะท่านให้เกียรติว่านายแหม่ม เป็นลูกของครูช้อย ครูปี่พาทย์คนสำคัญที่สุดของท่าน ท่านได้พัฒนาทางเพลงของระนาดเอกให้มีศิลปะการบรรเลงหลากหลายประเพณีคัมภายีขึ้น ระนาดยุคก่อนตีเก็บเป็นพื้น ลวดมีมอที่กลอน ความไพเราะที่เจิดจ้า แต่ทางระนาดของท่านเป็นกลอนละเอียด ดัดพิถีพิถัน มีเก็บกรอเทคนิคเมื่อพาทย์ต่างๆอย่างพองมา อัจฉริยะทางระนาดของท่านดูได้จากฝีมือของศิษย์เอกของท่าน ๔ คน ซึ่งล้วนเป็นตระนาดที่มีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) หลวงชาญเชิงระนาด (เงิน ผลารักษ์) พระเพลงไพเราะ (โสม สุวาทิต) และ ครูเฉลิม บัวพัง

พระเพลงไพเราะหรือนายโสม เดิมเป็นศิษย์ ครูโธ่ และ ครูสิน สันฐานกร เป็นระนาดลึกลับที่ตีไพเราะมาก แต่ฝีมือยังไม่เลอเลิศ หลังจากตี มาเป็นศิษย์ของท่านใน พ.ศ. ๒๔๔๗ แล้ว ฝีมือก็ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว จนได้เป็นตระนาดเอก ประจำวังสราญรมย์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามกุฎราชกุมาร (รัชกาลที่ ๖)

หลวงชาญเชิงระนาด (เงิน ผลารักษ์) นั้นเป็นศิษย์ของท่านเจ้าคุณประสานดุริยศัพท์ มาตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบท่านตีระนาดเรียบร้อยไพเราะ กลอนละเอียด

ครูเฉลิม บัวพัง เป็นศิษย์คนสุดท้ายของท่านเมื่อท่านอายุมากแล้ว ได้รับพระราชทานเอกชฎหลังของท่านไว้มากกว่าคนอื่นทางระนาดของครูเฉลิม บัวพัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเดี่ยวเพลงกราวในนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้มีปัญญาระนาดของพระยาประสานดุริยศัพท์ไม่มีที่สิ้นสุด มีการพัฒนาทันยุคสมัยและลึกถ้ำไพเราะอยู่เสมอ

ในช่วงแรกทางระนาดของท่านจะพัฒนาไปในทางอ่อนหวานเรียบร้อย ดังปรากฏในฝีมือของพระเพลงไพเราะกับหลวงชาญเชิงระนาด แต่ไม่โต้งตั้งเท่าระนาดทางทุ หรืออาจอ้างว่างามอย่าง ระนาดขุนเณร และพระยาประสานดุริยศัพท์ เมื่อท่านมาพัฒนา ระนาดทางหวานให้ประเพณีคัมภายี มีขึ้นเชิงแบบอย่างขึ้น จนเป็นทางที่แพร่หลายได้รับความนิยมไปทั่ว จนทุกคนเอาอย่างถือเป็นบรรทัดฐาน ศิษย์รุ่นต้นๆของท่านจึงตีระนาดในแนวนี้ ทั้งเพลงหมู่และเพลงเดี่ยว ต่อมาเมื่อหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้พัฒนาทางเพลงระนาดเอกที่มีความวิจิตรพิสดาร มีทางเดี่ยวที่โดดเด่นลวดมีมอขึ้นสุดย่น ท่านจึงพัฒนาทางระนาดให้มีลวดลายยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเดี่ยวเพลงกราวใน ที่ท่านค่อยๆให้ครูเฉลิม บัวพัง นั้น และไพเราะมาก จนทำให้หลวงชาญเชิงระนาด พังแล้วก็ร้องให้ติดพันถึงท่านเจ้าคุณประสานฯว่าไม่พอทางดีทุกอย่างนี้ให้บ้างซึ่งแม้แต่ หลวงประดิษฐไพเราะฯเองก็ยกย่องเพื่อเอามาเป็นแบบอย่างปรับปรุงทางให้ดียิ่งขึ้นไปอีก อันแสดงให้เห็นว่าสติปัญญาด้านระนาดของพระยาประสานดุริยศัพท์นั้นเลิศล้ำนัก

เรื่องเก่า-ไม่เล่าก็ลืม

โดย ผศ. วาสนา ช้างม่อง และ อาจารย์อนงค์ วารุณ

ปาเจรา จริยา โหนดิ คุณุตตรา นุสาธิตา

จากข้อความข้างต้นทุกคนเคยได้ยินกันมาหรือนานในพิธีไหว้ครูในวันครูของทุกวันที่ ๑๖ มกราคม ซึ่งแปลว่า "ครูอาจารย์ผู้ใหญ่และผู้บ่มเพาะศิษย์หลายล้วนเป็นผู้มีพระคุณอันประเสริฐ"

โดยประวัติความเป็นมาของ "วันครู" ซึ่งระบุให้ มีสถานในกระทรวงศึกษาธิการ วันของบุคคลที่ถือว่าเป็นผู้มี "พระคุณ" ของเรานับจากพ่อ และแม่ ที่ถือว่าท่านเป็น "พระคุณที่สาม"ของเราเลยในปี พ.ศ.๒๔๘๘

ทั้งนี้ ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดให้ วันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปีเป็น "วันครู" โดยถือเอาวันที่ประกาศพระราชบัญญัติครู ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็น "วันครู"

วันครูได้จัดให้มีเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๐ สืบเนื่องมาจากการประกาศพระราชบัญญัติครู ในราชกิจจานุเบกษาในปี พ.ศ. ๒๔๘๘

ในชีวิตของคนๆหนึ่งนอกเหนือไปจากพ่อแม่ซึ่งเปรียบเสมือน "ครูคนแรก" ของเราแล้ว การที่เด็กๆจะดำรงชีพต่อไปได้ไม่ล้มเหลว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี "ครู" ที่จะได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ เพื่อปูพื้นฐานไปสู่หนทางทำมาหากินในภายภาคหน้าด้วย

ในความหมายของ "การไหว้ครู" ก็คือการที่ศิษย์แสดงความเคารพยอมรับนับถือครูบาอาจารย์อย่างจริงใจว่า ท่านเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ความรู้ ศิษย์ในฐานะผู้สืบทอดมรดกทางวิชาการจึงพร้อมใจกันปวารณาตัวรับการถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยความวิริยะอุตสาหะ เพื่อให้บรรลุปลายทางแห่งการศึกษาตามที่ตั้งใจเอาไว้ ซึ่งการไหว้ครูนั้นนอกจากจะเป็นธรรมเนียมอันดีงามที่มีส่วนโน้มน้าวจิตใจคนให้รักวิชาคุณความดี และช่วยสร้างรักมหาวิทยาลัยให้สืบเนื่องต่อไป แล้วโดยทั่วไป พิธีไหว้ครูมักจะจัดในวันพฤหัสบดี ด้วยถือว่าพระพฤหัสบดีเป็นเทพ ที่ส่งเสริม

วิทยาการ และความสำเร็จฉลาด ซึ่งเป็นคุณสมบัติของครู เพื่อความเป็นสิริมงคล วันทั้งเจ็ดของสัปดาห์นั้นเราถือเอาวันพฤหัสบดีเป็นวันครูตามคติทางฮินดูที่เชื่อว่าพระพฤหัสบดีมีคุณลักษณะที่เราจำเพาะ บ้างว่ามีเสียงดังซึ่งได้นามว่า คีบติ แปลว่า ผู้เป็นใหญ่แห่งการพูด ภายหลังพระพฤหัสบดีมีแสงสว่างเหลืองคชบุรุษาคัม เป็นผู้ให้ความอบอุ่น มีเมตตา กรุณา และส่งเสริมในเรื่องของความเฉลียวฉลาดในวิทยาการต่างๆ คุณสมบัติทั้งปวงนี้อาจถือ ได้ว่าเป็นคุณสมบัติของครู

การเตรียมพานไหว้ครู จะเห็นว่ามีพานไหว้ครู แต่โบราณไม่มีพานพานิก แต่มีความหมายแฝงไว้มากมาย คนโบราณเป็นนักคิดจะทำอะไรก็มักจะผูกเป็นปริศนาที่ลึกซึ้งเอาไว้เสมอ ในพิธีไหว้ครูก็เช่นเดียวกันเครื่องสักการะที่ใช้ในการไหว้ครูนั้น นอกจากธูป เทียน แล้วยังมีของตั้งคั่นไว้

ดอกมะเขือ ความสามารถในการเกิด และแพร่กระจายได้ทั่วไปในทุกที่ที่เปรียบเสมือนปัญญาความคิดที่พร้อมจะเกิด และพัฒนาได้อย่างรวดเร็วในทุกเวลาและสถานที่

หญ้าแพรก เป็นหญ้าที่เจริญงอกงามแพร่กระจายพันธุ์ไปได้อย่างรวดเร็วมาก หญ้าแพรกดอกมะเขือจึงมีความหมายว่าอ่อนน้อม คนโบราณจึงถือเอาเป็นเคล็ดว่าสติปัญญาของเด็กจะเจริญงอกงามเหมือนหญ้าแพรกและดอกมะเขือนั่นเอง

ดอกเข็ม เพราะดอกเข็มนั้นมีปลายแหลม สติปัญญาจะได้แหลมคมเหมือนดอกเข็ม และถือเอาเป็นได้ว่า เกสรวทอกเข็มมีรศหวานการใช้ดอกเข็มไหว้ครูทำให้ชีวิตมีความสดชื่นเหมือนรศหวานของดอกเข็ม

ข้าวดอก หมายถึง ปัญญาความคิดที่แตกฉาน เพิ่มพูนมากขึ้นกว่าเดิม เช่นเดียวกับข้าวดอกที่เมื่อโดนความร้อนจะแตกพองออกและมีปริมาณมากขึ้น

ปัจจุบันการหาดอกเข็ม ดอกมะเขือ และหญ้าแพรก อาจจะกลายเป็นสิ่งที่หายากขึ้น ดังนั้นเครื่องบูชาครูจึงมีการประยุกต์ใช้เป็นพานพุ่มหรือดอกไม้อื่นๆแทน ซึ่ง ก็เป็นเรื่องที่ปรับเปลี่ยนไม่ได้ตามยุคสมัยแต่ที่เป็นสาระสำคัญของการไหว้ครูก็คือการแสดงถึงความเคารพและความกตัญญูต่อครูบาอาจารย์ผู้ให้สติปัญญาแก่เรานั้นเอง

"...การเคลื่อนย้าย
เรื่อนหมอพร..."

“เรือนหลวงพรหม” เป็นเรือนไม้สองชั้น ลักษณะคือปรกกรมเป็นแบบนีโอคลาสสิก (Neo - Classic) ของยุโรป เดิมได้ดัดแปลงให้เข้ากับภูมิอากาศในเขตร้อน ด้วยการใช้ไม้เป็นวัสดุตัวเรือนแทนที่จะเป็นอิฐ และปูน เรือนลักษณะนี้เริ่มแพร่หลายเข้ามาในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นที่ยินยอมสร้างกันในหมู่กษัตริย์ ขุนนาง และชนชั้นกลางทั่วไป

เรือนหมอมพร ปัจจุบันตั้งอยู่ภายในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์พัฒนวิชาการพระนคร ซึ่งเดิมคือวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เรือนหลังนี้เจ้าของเดิมคือ หม่อมเมี้ยน อากาภกร ณ อุยงษา พระชายาในพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ โดยเมื่อปี พ.ศ.๑๙๘๙ กรมหลวงฯ ได้ซื้อที่ดินบริเวณบ้านเรือนนี้ไปสร้างชั้นสองหลังจากหม่อมเมี้ยน อากาภกร ณ อุยงษา และหม่อมเจ้าจุไรจง อากาภกร ณ อุยงษา ปัจจุบันเหลือเรือนหลังนี้เพียงหลังเดียว

เดือนหลังนี้ แต่เดิมใช้เป็นที่ทำการของร้าน
สหกรณ์ ซึ่งเรียกว่า “ร้านฝึกการค้า” ดำเนินการ
โดยนักเรียน ขึ้นบนเป็นที่เก็บสินค้า ส่วนชั้น
ล่างเป็นที่ทำการค้า

เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๙
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็น
ประธานในพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์กรมหลวง
ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ได้มีรับสั่งถามว่า
“ยังมีสิ่งใดในสมัยเป็นวังหลวงเหลืออยู่บ้าง”
ศาสตราจารย์ธรรมบุญ อัครกานันท์ ผู้อำนวยการ
ในขณะนั้นได้กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า “ยังมี
เรือนหลังหนึ่งอยู่” จึงมีพระราชกระแสว่า
“ให้อนุรักษ์ไว้” ซึ่งก็คือ “เรือนหมอมพร”
หลังนี้นั่นเอง

ในสมัยที่เป็นอธิยาเขตพณียการ
พระนร ได้มีการบูรณะเรือนถังนี้เพื่อใช้งาน
มาโดยตลอด คือใช้เป็นทั้งของแผนพญาบาล
โดยเรียกว่า **"เรือนพญาบาล"** และต่อมาจึง
ตั้งชื่อว่า **"เรือนหมอพร"** เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕
มีพิธีเปิด โดยสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ เจ้าอาวาส
วัดเบญจมบพิตรฯ เป็นประธานในพิธี

เหตุที่ชื่อเรือนหอพระนั้น มาจากพระนาม ในปี พ.ศ.๒๔๕๔ หลังจากมีการขับของกรมหลวงชุมพรฯ ในบทบาทของหมอบุ๊รักษา โครงการสร้างการบริหารจากวิทยาลัยแพทยการกนโช ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๕๔-๒๔๖๐ พระนคร แบ่งเป็นคณะบริหารธุรกิจ และพระองค์ได้ทราบถึงคุณมูลลาออกจากราชการ คณะศิลปศาสตร์ ศูนย์แพทยวิชาการพระนคร และทรงสนับสนุนศึกษาในวิชาการแพทย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แผนโบราณจากตำราไทย และจากแพทย์ชาว คณะบริหารธุรกิจ มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงทางชาติ ทรงเขียนตำรายาแผนโบราณลงใน อาคารสถานที่ เพื่อรองรับการขยายการศึกษาสมัครช่วย และทรงรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่คน เนื่องจากอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ โดยทั่วไป โดยไม่คิดค่ารักษาหรือตำรายา ทรงฉลอง เฉพาะห้องเรียนที่มีอยู่ก่อนนั้น มีสภาพที่เก่า พระองค์แบบง่ายๆ ได้ใส่ธำมรงค์และมู่ง ทุกไตรมาส ไม่เหมาะที่จะเป็นสถานศึกษาในระดับด้านวงศ์ตามสมัยนิยมในยุคนั้น ถือไม่เข้า มหาวิทยาลัย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างกระเป๋าสลอบมา เวลาเสด็จไปไหนจะประทับบน อาคารเดิมประสงค์ขึ้น ซึ่งเดิมจะสร้างเป็นรถม้า รักษาชาวบ้านตั้งแต่แคว้นนางเล็งไป อาคารชั้นเดียวสูง ๖ ชั้น แต่กฎหมายไม่จนถึงยาวราช โดยเฉพาะชาวจีนย่านลำพัง อนุญาต เพราะใกล้เขตพระราชฐานชั้นในต่างเรียกพระองค์ว่า “เตี้ย” ผู้คนในชุมชนนาง ห้ามสร้างอาคารสูงเกิน ๑๒ เมตร แต่รัฐบาลเล็งสมัยนั้น ทรงให้เรียกพระองค์ท่านว่า เตือนมิ่งประมาดมาตามนั้นแล้ว จึงต้องปรับปรุงแบบอาคารเป็น ๒ หลัง ทำให้เนื้อที่

ต่อมาเรือนหมอพรมีสภาพทรุดโทรมลง อาคารขยายไปเยื้องจนถึงเรือนหมอพร ซึ่งตั้ง
 ซ้ายเรือนพยาบาลออกไปไว้ที่หอประชุม อยู่ตรงกลางแต่เรือนหมอพรนั้นได้ขึ้นทะเบียน
 อาคาร แล้วบูรณะเรือนหลังนี้ขึ้นใหม่ และได้ เป็นโบราณสถาน กรมศิลปากรซึ่งมีกฎหมาย
 จัดตั้งให้เรือนหมอพรเป็น “ศูนย์วัฒนธรรม รมว่าห้ามมิให้สิ่งปลูกสร้างที่จะบดบังอาคาร
 วิทยาเขตพิเศษการพระนคร สถาบัน โบราณสถาน ในระยะ ๑๕-๓๐ เมตรทำให้มี
 ราชวงศ์เฉลิมพระเกียรติ” มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายเรือนหมอพร
 ทางด้านเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วยพื้นที่ทับกับ มหาวิทยาลัย จึงมอบให้คณะ
 โดย ๗ คณะ ศาสตราจารย์ ดร.อภัสร์ เสนาณรงค์ ศิลปศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ดูแลเรือนหมอพร ทำ
 องค์มนตรี เป็นประธานในพิธี หนังสือขออนุญาตกรมศิลปากรเพื่อเคลื่อน

ภายในเขื่อนหมอพระตแสดงสิ่งของต่างๆ ย้ายเขื่อนหมอพระต และกรมศิลปากรได้ให้ความ
ในหมวกเครื่องใช้ประจำพระองค์ หมวกเครื่อง เห็นชอบให้ดำเนินการได้โดยให้ย้ายเขื่อน
มือแพะย้อมทั้งภาพต่างๆ โดยสิ่งของทั้ง หมอพระตในวังใหม่ที่เหมาะสมไม่ถูกกับ
หลายเหล่านี้ได้รับการบริจาคจากผู้เคารพ ทัศนียภาพของตัวเขื่อน ซึ่งห่างจากจุดเดิม
กัวิภาพพระองค์ท่านเกือบทั้งสิ้น ประมาณ ๘๐ เมตร ในเขตวังนางเลิ้ง พื้น

ในปี พ.ศ.๒๕๕๑ หลังจากมีการปรับ ที่ดินนั้นเอง โดยรับจากทรงกลางระหว่ง
โครงการสร้างการบริหารจากวิทยาลัยเกษตรพลนิชการ หอประชุมอาคารเดิม และสนามบาสเกตบอล
๐ พระนคร แบ่งเป็นคณะบริหารธุรกิจ และ เดิม (ซึ่งจะถูกแทนที่ด้วยอาคารใหม่สองหลัง)
คณะศิลปศาสตร์ ศูนย์พัฒนนิชการพระนคร มาอยู่ในตำแหน่งบริเวณสนามหน้าด้านในที่ดินที่
มี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โอบล้อมของอาคาร 1 และมีการลงเสาเข็มทำ
คณะบริหารธุรกิจ มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุง ฐานปูนคอนกรีตเพื่อรองรับตัวเรือน ณ
อาคารสถานที่ เพื่อรองรับการขยายการศึกษา ที่ตั้งใหม่ให้แข็งแรงมั่นคง และส่งงาน

เนื่องจากอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ โดยก่อนที่จะทำการเคลื่อนย้าย มีการทำพิธี
องค์ เปรมาหิโณเรย์ที่มีอยู่นั้นมี มีสภาพที่เก่า ๒ ครั้ง ทั้งพิธีพราหมณ์และพิธีสงฆ์ โดยมี
พุทธโฆมา โผมาณะที่จะเป็นสถานที่ศึกษาในระดับ พราหมณ์จากสำนักพรหราชวัง และเจ้าหน้า
ที่มหาวิทยาลัย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้าง จากกรมศิลปากรมาช่วยดำเนินการ จากนั้น
อาคารเอกประสงคค์นั้น ซึ่งเดิมจะสร้างเป็น จึงได้ทำการเคลื่อนย้ายตัวเรือนระหว่าง
ไปอาคารชั้นเดียวสูง ๖ ชั้น แต่กฎหมายไม่ วันที่ ๑๕ - ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
อนุญาต เพราะใกล้เขตพระราชฐานชั้นใน โดยอาจจ้างให้บริษัทฟินเนสส์ ซอยล์ เทสติ้ง
ห้ามสร้างอาคารสูงเกิน ๑๒ เมตร แครีบูนาล จำกัด (Finesse Soil Testing Co., Ltd.)
ว่า ได้อนุมัติงบประมาณตามนั้นแล้ว จึงต้อง ซึ่งมีคุณเชนส์ วีระศิริ เป็นวิศวกรผู้ควบคุมงาน
ปรับปรุงแบบอาคารเป็น ๒ หลัง ทำให้อนุสรณ์ ดำเนินการ เคลื่อนย้ายเรือน โดยการขุดดิน
อาคารขยายไปเยื้องข้างใต้เรือนหมอมพร ซึ่งตั้ง บนรางเหล็กเคลื่อนไปบนรางนั้น และยกขึ้น
อยู่ตรงกลางแต่เรือนหมอมพรนั้นให้ขึ้นทะเบียน วางบนฐานปูนคอนกรีตที่เตรียมไว้ โดยไม่มี
ได้ เป็นโบราณสถาน กรมศิลปากรซึ่งมีกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงตัวเรือนแต่อย่างใด ทั้งนี้
รวมว่าห้ามมิให้มีสิ่งปลูกสร้างที่รบกวนอาคาร เพื่อให้ตัวเรือนได้รับการกระทบกระเทือนน้อย
ในโบราณสถาน ในระยะ ๑๕-๒๐ เมตรทำให้มี ที่สด

ความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายเรือนหอพระ
ด้วยพื้นดินกับ มหาวิทยาลัย จึงมอบให้คณะ
ศิลปศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ดูแลเรือนหอพระ ทำ
หนังสือขออนุญาตกรมศิลปากรเพื่อเคลื่อน
ย้ายเรือนหอพระ และกรมศิลปากรได้ให้ความ
เห็นชอบให้ดำเนินการได้โดยให้ย้ายเรือน
หอพระไปตั้งในที่ใหม่ที่เหมาะสมไม่ถูกบดบัง
ทัศนียภาพของตัวเรือน ซึ่งห่างจากจุดเดิม
ประมาณ ๘๐ เมตร ในเขตวังนางเลิ้ง พื้น

แม้ว่าการเคลื่อนย้ายเรือนหอพระจะ
สิ้นสุดลงอย่างราบรื่นงดงามแล้วแต่การ
บูรณะพัฒนาเรือนหอพระตลอดจนภูมิทัศน์
รอบเรือนเพิ่งจะเริ่มขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่ออนุรักษ์
พัฒนาโบราณสถานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืนสืบไป

ปกิณกะวัฒนธรรม.

โดย ผศ.ยุทธภูมิ, นรินทร์, อุเทน

๘๑ พรรษาหมงคล เกิดให้ภูมิพลมหาราช

รศ.ทองสุภา เทชะติรต์ อธิการบดี มทร.พระนคร พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา จัดพิธีหมงคลเทิดให้ภูมิพลมหาราช เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณ และรณรงค์การทำหน้าที่เพื่อเจริญความรอยเบื้องพระยุคลบาท สู่ประโยชน์ของมหาชนอย่างยั่งยืน และเป็นการแสดงความจงรักภักดีถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสสมหลามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๑ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๘๐ พรรษา ๕๐ พันฝ่ายปลูกป่าชายเลนเทิดพระเกียรติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สนองพระราชดำริ ร่วมโครงการสร้างฝายต้นน้ำลำธารขึ้นเนื่องมาจากพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นวิธีการแก้ปัญหาเพื่อฟื้นฟูลสภาพแผ่นดิน ผืนป่าที่ถูกบุกรุกทำลาย แห่งล้ง เสื่อมโทรมให้กลับฟื้นเป็นผืนดินผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ ณ จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๓๐ ฝ่าย ในพื้นที่อกที่ โครงการพระราชดำริห้วยองคต ต.สมเด็จเจริญ อ.หนองบึก จ.กาญจนบุรี จำนวน ๑๐๐ ฝ่าย โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯโทโยท ต.แก่งประดอม อ.โทโยท จ.กาญจนบุรี จำนวน ๑๐๐ ฝ่าย เขตป่าสงวนแห่งชาติเขาช่องอินทรีย์ ต.วังไผ่ อ.ห้วยกระเจา จ.กาญจนบุรี จำนวน ๕๐ ฝ่าย และเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าวังใหญ่ป่าต้นน้ำแม่น้ำแควน้อย ต.ศรีมงคล อ.โทโยท จ.กาญจนบุรี จำนวน ๕๐ ฝ่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาผืนป่าและสภาพแวดล้อม ให้มีความอุดมสมบูรณ์รักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ ตลอดจนเป็นมาตรการการป้องกัน การเกิดภัยธรรมชาติ ราษฎรได้รับประโยชน์จากการกักเก็บน้ำ และเพื่อตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ในการบรรเทาภัย "๘๐ พรรษา ๕๐ พันฝ่าย"

ถวายโล่ศูนย์สอบยอดเยี่ยม World Pec Ethics Contest

สืบเนื่องจาก ผศ.ยุทธภูมิ สุวรรณเวช ผู้ช่วยอธิการบดีและผอ.กองประชาสัมพันธ์ มทร.พระนคร เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสอบตอบปัญหาศีลธรรม เพื่อสืบสานพระเกียรติ ๓ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๒ ณ วัดสามพระยา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกเกิดความสนใจ ใฝ่หาความรู้ในพระพุทธศาสนา สามารถนำพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ในครั้งนี้ได้มีนักศึกษา บุคลากร มทร.พระนครให้ความสนใจเข้าร่วมสอบเป็นจำนวนมาก จากการอบรมธรรมะของชมรมคนรักพระนคร ความดีชีวิต เชื้อความร่วมมือนอกภาคประชาชน ซึ่งการสอบดังกล่าวได้มีการจัดศูนย์สอบกว่า ๒๐๐ แห่งทั่วประเทศ โดยศูนย์สอบวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์สอบยอดเยี่ยม ในการนี้ชมรมคนรักพระนครได้เชิญ ผศ.ยุทธภูมิ ในฐานะประธานสนามสอบ ถวายโล่ให้แก่พระธรรมคุณากร ณ เจ้าอาวาสวัดสามพระยา ในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ วัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ

บริจาคโลหิตถวายเป็นพระราชกุศล

คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ร่วมบริจาคโลหิต เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในโอกาสสมหลามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๑ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ โดยจัดขึ้นในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ บริเวณสถานีรัฐแดง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร

ปลูกป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติ

เนื่องในโอกาสสมหลามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ มทร.พระนคร รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณนานัปการที่มีต่อปวงชนชาวไทย ทั้งยังพระราชทานนามมหาวิทยาลัย นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ จึงได้จัดโครงการ "๕ ธันวาคมหมงคล เจริญพระเกียรติภูมิพลมหาราช" เพื่อแสดงความจงรักภักดี ถวายเป็นราชสักการะ และถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในโอกาสสมหลามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๑ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ จึงจัดกิจกรรมการปลูกป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติภูมิพลมหาราช ณ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๘ จ.สมุทรสงคราม เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑

ฝึกวิชาชีพเฉพาะทาง เชิงวัฒนธรรมไทย

งานวัฒนธรรม คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร จัด โครงการค่ายภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพเฉพาะทางเชิงวัฒนธรรมไทย เพื่อให้นักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีได้มีโอกาสฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในวิชาชีพเฉพาะทางด้านคหกรรมศาสตร์ เชิงวัฒนธรรมไทย และเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของนักศึกษาให้สามารถเผยแพร่งานในวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ และงานวัฒนธรรมไทยเป็นภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสร้างความมั่นใจในการก้าวสู่โลกอาชีพในระดับสากลได้ในโอกาสต่อไป โดยได้เชิญวิทยากรชาวต่างประเทศจากสถาบันสอนภาษา ECC เป็นผู้บรรยาย เมื่อวันที่ ๒๔-๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และค่ายริมขอบฟ้าเมืองโบราณ จ.สมุทรปราการนอกจากนี้นักศึกษาโครงการค่ายภาษาอังกฤษยังได้มีโอกาสนำความรู้จากการเข้าค่ายนำมาปฏิบัติจริง ในโอกาสที่ มทร.พระนครจัดประชุมวิชาการนานาชาติ The 1st RMUTP International conference ภายใต้หัวข้อ Green Trends in Foods, Crafts, Fashion & Textiles

วัฒนธรรมสู่ ปลูกฝังอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทย

เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มทร.พระนคร ได้จัดโครงการวัฒนธรรมสู่ ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาได้ศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตามสถานที่ต่างๆ รวมถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำสิ่งเหล่านี้มาถ่ายทอดให้นักศึกษา ได้เห็นคุณค่าอันควรแก่การอนุรักษ์ ตระหนักถึงในความเป็นชาติไทยสืบต่อไป ตลอดจนเป็นการศึกษาศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ณ สถานที่จริง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความงดงามของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ร่วมอนุรักษ์ สืบสาน และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยด้านศิลปวัฒนธรรมไทย

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จัดกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา จัดกิจกรรม วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ๕ ธันวาคม เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน พระผู้ทรงเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย และได้จัดให้มีกิจกรรมถวายพระราชกุศลด้วยการปล่อยปลา และจัดบิณฑบาตพระภิกษุสงฆ์และสามเณร เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความรักในพระมหากรุณาธิคุณ ระหว่าง วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๑

สนองพระราชดำริ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจาก

พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สถาบันวิจัยและพัฒนา มทร.พระนคร ได้ร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้รับงบประมาณ จำนวน ๕๖๒,๖๓๐ บาท โครงการบริการวิชาการองค์ความรู้และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย โครงการย่อย ๔ โครงการคือ ศูนย์การเรียนรู้เรื่องกล้วยครกบรรจุ การพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การถ่ายทอด เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อาหาร และการถ่ายทอด เทคโนโลยีงานประดิษฐ์ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ คณะผู้บริหารในการดำเนินงาน โครงการดังกล่าว ประกอบด้วย ผศ.จุฑา พันธ์ธวัช ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา อ.ชัยวัฒน์ คุ้มมะ ผู้อำนวยการกองศิลปวัฒนธรรม และผู้แทนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ และสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้เดินทางไปศึกษาพื้นที่ดำเนินโครงการ ณ พื้นที่แปลง ๙๐๕ เขาวังเขมร อำเภอท่ายาย จังหวัดกาญจนบุรี โดยประสานการดำเนินงานกับกองการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งทำหน้าที่ดูแลงานโครงการอนุรักษ์ฯ ในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี

ศึกษาศิลปวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ในประเทศแถบอินโดจีน

กองศิลปวัฒนธรรม มทร.พระนคร มีภารกิจในการอนุรักษ์และส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมและสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายทางวัฒนธรรมจังหวัด โครงการพัฒนาบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบในประเทศแถบอินโดจีน ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (ภาคกลาง) เพื่อผู้บริหารและอาจารย์ที่รับผิดชอบงานด้านศิลปวัฒนธรรมมีการแสวงหาทิศทางและแนวทางการร่วมกัน การพัฒนาองค์ความรู้เชิงเปรียบเทียบทางด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และศึกษาค้นคว้างานศิลปวัฒนธรรมที่เป็นตัวสร้างองค์ความรู้ในวิชาการ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ทางศิลปวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อบูรณาการศิลปวัฒนธรรมของประเทศแถบอินโดจีนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ในต่างประเทศเพื่อนบ้าน